

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromsoros petitsor terfoglata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Mi által lehetne a nép műveltségét és ezzel egyuttal jólétét is előmozdítani?

Minden országban találkoznak egyesek, kik nemes szívök sugallatát követve, a nép jólétén fáradoznak. Hazánkban is vannak olyanok, kik szívök teljes őszinteségével azon vannak, hogy a szegény nép sorsán javítsanak, kik minden alkalmat felhasználnak arra, hogy a vagyonos körök figyelmét a nép sanyaru helyzetére irányítva, azok segítségével a nép nyomorán enyhíteni igyekezzenek. S ha ebbeli fáradozásukat nem mindig koronázza is siker, legalább meg van az a tudatuk, hogy rajtuk nem mult, ők jót akartak, a körülmények nem kedveztek nekik, sőt a legjobb szándékuk is néha meghiusult. De vannak azután olyanok is, kik látván a gazság netovábbját, miszerint még a legnemesebb akarat is gyanúsítottatik, abban hagynak fáradozásukkal, elesügednek. Ezt nem lehet tőlük rossz néven venni. Sok gonosz ember még a legjobb igyekezetet is guny tárgyává teszi; bajos ilyenekkel harcolni és végre nem is mindenkinek való ilyen gonosz áramlat ellen küzdeni.

Nem helyes eljárás tőlünk, ha mi az ábrándok után kapkodunk vagy olyanokat indítványozunk, minek megvalósításához semmi alap, semmi kilátás nincs. Számoljunk tehát mindig a körülményekkel, a meglevő tényezőkkel. Vessünk számot a létező viszonyokkal, hányjuk és vessük meg a dolgot kellőleg minden oldalról; gondoljunk meg, lehetséges-e az, s ha igen, csak akkor lépünk vele a nyilvánosság elé. Mert mit használ nekünk a szebbnél-szebb javaslat, ha erre való alkalmas embertünk nincs. Tehát maradjunk mindig a tényleg meglevőnél.

Van a társadalomnak — faluhelyen — három igen tiszteltreméltó embere: pap, tanító, jegyző. Nem szeretném e tisztességes embereket még mással is terhelni, hiszen ugyis elég törni valójuk van, a nélkül, hogy anyagi helyzetük valami fényes volna, küzdenek ők eleget az élet

gondjaival, rendesen szegénység a sorsuk. Még azt is tudom, hogy ők minden felszólítás és jutalom nélkül sokat tesznek a nép érdekében; de már nekem itt legtöbb bizalmam van bennök, tőlük várhatunk e tekintetben legtöbbet faluhelyen, mert ők élnek a falusi nép között, ők ismerik legjobban eszejárását, ők hathatnak legjobban a népre.

Én az országunkban levő szegénységet nagy bajnak tartom s míg köznépünk a hegyes vidéken földhöz tapadt szegény, annyira, hogy a mindennapi kenyere alig van és azért megélhetési szempontból Amerikát keresi fel, addig társadalmi viszonyaink ninésenek rendben, azokon javítani kell.

A szegény nép megbízhatlan nép, annak semmiben sincs szabad akarata, meghunyászkodik a vagyonos előtt, a mindennapi szükségletein kívül magasabb vágyai nem lehetnek, az ilyen népnél ideális javakról szó sem lehet. Hazaszeret, művészet, tudomány ismeretlen javak előtte, él mátló holnapig, egész törekvése a pálinka élvezetében összpontosul.

A boldog élethez bizonyos jólét is kívántatik, azért is minden józaneszü ember törekvése — megengedett módon — anyagi javak szerzésével függetlenségre tenni szert, jövőjét biztosítani, balesetek ellen magát védeni.

A nagy szegénységet csak olyan kórsággal lehet összehasonlítani, mely csak ideiglenesen tarthat, mert ha sokáig tart, az ország egyensúlyát felbomlasztja, ezt tehát gyógyítani kell.

Országunk nem olyan szegény mint más országok, nálunk ennek a kórságnak nem kellene épen tartósnak lennie. Igen, de hát ezen szegény hegyi nép mindig szegény volt, mondhatná valaki, nem volt annak többje, csak hogy mátló holnapig élhessen. Igaz, szegények voltak és lesznek is mindig közöttünk, de hogy olyan szegény lett volna ezen nép mindig mint jelenleg, nem lehetem. Szánom ezt a szegény népet, ha látom külsejét és elesigázott állatait, meg is látszik mind-

kettőjükön, hogy a nyomor megviselte őket és talán jobb sorsra érdemes, ámbár azt is megengedem, hogy sokban vétkezik ő maga ellen. Felvilágosítani, tanítani, jó példát adni, megmutatni neki mikép javíthatna sorsán, mint annak idején Oberlin megmutatta népének: ez volna szerintem feladata a hivatott tényezőknek.

A téli esték volnának erre kizemelve, melyeken az említett három személy egymással szövetkezve az elméleti és gyakorlati munkát előadás alakjában megkezdhetné. A papra és jegyzőre biznám az elméleti részt t. i. a földművelés valamely ágának, az állat- és életbiztosításnak, uzsorának, takarékoságnak fejtegetését; a tanítóra a gyakorlati részt: a szalma- és vesszőfontást, faragászatot, kefekötést, vagy akármilyen háziiparát, melyhez a tanító ért és mely a vidéknek vagy a helységnek legjobban felel meg. De ha a tanító ezek közül egyikhez sem ért, akkor mit? kérdezheti valaki t. olvasóim közül! Erre egyszerű feleletem ez: A tanítótól nem lehet követelni, hogy ő iparúzó is legyen, az ő mestersége a tanítás, ámbár a mostani kormány a háziipar egyik vagy a másik ágát már a képezdebe behozta, tehát a jövő tanító köteles a háziipar egyik vagy a másik ágát tanulni, de a korosabb tanítóknál ez nem volt az eset.

Ha azonban a tanító látja, hogy a község az ő jóakarata iránt elismeréssel és méltányossággal viseltetik, azon lesz, hogy az iparnak egyik vagy a másik ágát elsajátítsa és ebben is hasznára leend községének.

Az ilyen előadásoknál az önbizalom felébresztése igen lényeges dolog, mert találkozhatnak olyanok is, kik korukat, tompa elméjüket, vagy szegénységüket ürügyül használják fel s részt venni ilyen előadásokban nem akarnának. Ilyen összejöveteleknél hangsúlyozni kellene az önbizalmat, az önerőt és önségélyt, példákkal illusztrálva, tevékenységre serkenteni a hallgatóságot.

Mi csak panem-t kívánunk a népnek, a circenses-t a rómaiaknak hagyjuk. De ezt a kenye-

T Á R C Z A.

Rimaszombat írásban és képen.

Midőn a rimaszombati polg. olvasókör fő-fő minden egyebe néhány nappal ezelőtt az egyesületnek azon óhaját nyilvánítá ki előttem, hogy a mai estélyt jelenlétével megtisztelő közönség becses figyelmét néhány perzig fordítsam el ama mozgolódástól, melyet a műsor következő száma igénybe vesz s én képességeimet tulbeesülve egy (kerek számban tíz perzig tartó) felolvasásra vállalkoztam: eszembe jutott egy momentum a magyar lírai költészet legnagyobb mesterének életéből.

Petőfi Koltón felpakolván egy löcsös szekerre feleségének a szűlői ház ablakán kidobott kelengyjét, két párnát, meg egy paplant, maga mellé ülteté feleségét*) s az ekként egy egész meenyországgal megterhelt paraszt kocsin neki indult a nagy világnak. — A nagybányaiak meghallván, hogy a nemzetnek már akkor is kedvencz postájára városukon fog keresztül utazni, elhatározták, hogy fáklyás zenével tisztelik meg. És úgy lön, a miként elhatározták. Összegyűlt a jó nagybányai népnek ezernyi sokasága, a szónok elmondta üdvözlő beszédét, melynek utolsó nagyhangú frázisai után az ünnepi hangulatban levő közönség dörgő éljenek között kívánta látni és hallani a nemzet költőjét.

Petőfi, — kinek a váratlan fáklyászene volt lakodalmi ünnepe — az ablakon kihajolván, a következő nagyhatású szónoklatot tartotta:

— Köszönöm a megtiszteltetést!

Ezzel visszavonult. — hihetőleg volt még valami mondani valója a — feleségének.

Ez a kis epizód jutott eszembe, midőn a polgári olvasókör fő-fő minden egyebe a fentebb jelzett óhajással előmbé állott. Vajjon nem lett volna e jobb nekem is a következő nagy hasú beszéddel válaszlom:

— Köszönöm a megtiszteltetést — s visszavonulnom, mintha még valami mondani valóm volna a fele-

ségemnek . . . ? De alig pár pillanat múlva a gondolatoknak egész örme lepte el lelkemet.

Először is én már mindent megmondtam a feleségemnek, a mit akartam, minek folytán ő már mindent tud — így ha mégis egymásnak akarunk valamit mondani, rendesen csak ismételtgetünk, — sőt ma-holnap már abba is beleununk. Azután Petőfinek szabad volt költői dietiójának minden fenségét, abban a rövid, nagy hatású mondatban örszetömöríteni, mert ő Petőfi maradt azután is, nekem azonban nagyon vigyáznom kell, nehogy úgy járjak, mint az én nagyreményű kisebbik fiam, ki azt hiszi, hogy ő már nagy legény, hanem azért felbukik a síma földön is, a minek rendesen sírás a vége.

De végtére is, miután a hízegő felszólítás elől semmi elfogadható okkal nem térhettem ki: kénytelen voltam magamra vállalni azt a megtisztelő feladatot, hogy önököt pár perzig szórakoztassam, egészen biztos tudatában annak, hogy a kitűzött célt el nem érhetem, mindamellett bizva abban az igazságban, hogy a közügyekért nem csak élni, de elvérezni is dicsőség.

Minap egy rég elhunyt barátom iratai közt turkáltam. Végreleletében — melyet élő szóval mondott meg hozzátartozóinak — írástala fiókjának tartalmát nekem hagyományozta, s én miután jó baráthoz méltó módon fájó lélekkel kikísértem a földi lét utolsó állomásáig s itt elbucuztam az örökkévalóságba utazó rokon kebelből: átvettem a hagyatékot.

Egy jókora iratesomag volt, melynek minden lapja az én poétikus lelkű barátomnak papírra vetett gondolatait tartalmazta. Az a mit a lapokra írt, nem érdekelt mást mint őt magát, engem és — egy álnok szívű rimaszombati kis lányt.

Ót azért, mert rajongott azért a kis leányért s minden nap legalább öt verset írt „Hozzá“ ezimmel.

A kis leányt azért, mert azokból a versekből soha egyet sem látott az ő menyországba illő szemével s elég kegyetlen volt arra, hogy a titokban érte égő poétát észre se vegye.

Engem meg azért, mert azoknak a szerelmes verseknek tartalmát minden nap elpanaszolta nekem élő

szóval, a mire én rendesen azt feleltem: ostobaság! rábízván, hogy találja ki vajjon mire értettem: a versekre? az ő személyére? vagy arra a bolondos állapotra, melyben mint titkos imádó leledzik?

Ezeket a verseket kaptam én baráti emlékül. El is tettem őket egytől-egyig mind oda a hol ifjúkori emlékeimet őrzöm: írástalam fiókjába, mely szintén rejteget az asszony szemét elől néhány olyanforma apróságot, melyeknek ekes rimekbe öntésére még akkor nyertem impulst, mikor őt nem ismertem.

Tíz éve szégyenkeznek immár ez emlékek ott, a hova rajtam kívül földi halandó még soha be nem pillantott, — még az életem párja se. Pedig ez nagy dolog, mert az egész ház az ő kizárólagos birodalma lévén, uralkodása szinterének minden zeg zuga ismerős előtte. Hanem arra a bizonyos asztalfőkre soha se volt kívánsi. Tudta jól, hogy ostobaságok vannak benne.

Nem régen az a sajátos ötletem támadt, hogy azokból az örök homályra kárhóztatott iratokból nyilvánosságra hozok egyet mást s mint a gyermek, ki valami csiny nyelbeütésen téri fejét, lopva behuzódtam dolgozó szobámba, egymásután magam elé raktam a megsárgult leveleket és miután végig olvastam multam irodalmi vétkeket, arra az eredményre jutottam, a mire az asszony. — Hasonló sikert értem el a barátom irataival is, ki miután a tizedik első szerelem bubánatát is ekes elegiákba öntötte, jónak látta elvült panaszait atköltözni abba a másvilágba, hol valami szintén elköltözött angyal kegyelmesebb lesz iránta.

Végre egy gondosan elzárt borítékban akadt meg szemem, mely a következő feliratot viselte: „Az elveszett paradicsom.“ — Ha jól emlékszem valami angol nagy költő ily ezim alatt írt valamit. De ha a murányi Vénus kalandos históriáját három legielesebb költőnk is feldolgozta: miért ne versenyezhetne az én barátom is Miltonnal a költői babérokért . . .

Az irat az ő elvesztett boldogságának paradicsom kertjéről, Rimaszombatról, szóltott. Megjegyzései, melyek töredékesen, néha minden logikai összefüggés nélkül követik egymást s épen nem költői formájuk, ama: általa-kulási harezra vonatkoznak, melyet a multban a régi

*) Nem állok jót felőle, hogy egészen így történt?

ismét és ismét szólottak, részt juttatván — ha az építkezés gondjából kijutott — az elismerésből is a lelkes nevének, s aztán az örömben osztozó nőknek is.

Az eközben a tájat sötét lepellel beborító este nem vetett véget az örömmek, a kedvek; áradott az tovább; a fiatalabb rész; sőt itt ott az öregek is tánczra kerekedtek, s rakták vigan öreg éjszakáig.

Megemlítjük, hogy az építés munkálatai Kalla Mihály építész és Varga Lajos rimaszombati jóhirű ácsmester ügyességének és szakavatottságának ékeshangú dicséretül.

Hirek és vegyesek.

„Csalogányfészek.” E címmel az „Uj idők,” Herczegh Ferenc szerkesztésében megjelenő hetilap legutóbbi számában lapunk volt szerkesztője Lőrinczy György kitünő tollából közöl egy rendkívül élvezetesen és hangulatteljesen megírt cikket, mely a Blaháné szülőházának szintén ugyanott kiadott fényképéhez készült. A nemzet csalogányáról szóló kedves megemlékezést, mely a nagy művésznőnek bizonyára igen jól fog esni, mi is közöljük. Az eredeti fényképet, melyet Andrási László sok nemes izléssel és valóságos művészettel dolgozott ki, megtekintheti az érdeklődő közönség Andrási László Kossuth utcai műtermében.

Főigazgató látogatása. Dunay Ferenc besztercebányai tankerületi főigazgató folyó hó 11-én városunkba érkezett s a főgymnasium viszonyai és ügymenete iránt meglegen érdeklődött. Résztvett a tanári kar konferenciáján s kedden 12-én délután Losonezra utazott.

A megyei állatorvos: Alexy István — mint értesülünk — megválasztott Zólyom megyei állatorvosvá, s így eddig elfoglalt állásáról leköszönt.

Kinevezések. A m. kir. belügyminiszter Gömör-Kisont vármegyében a sajkögömbri anyakönyvi kerületben helyettesnek Veisz Samu polgári iskolai tanárt; a kőröcskei anyakönyvi kerületben anyakönyvvezetőnek Elek Lajos h. körjegyzőt; s a nagy-veszverési anyakönyvvezetőnek Hodinka Mihály körjegyzőt kinevezte s valamennyit a házassági anyakönyvvezetéssel és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Esküvő. Csontos József sárospataki főgymn. tanár, Benyó Béla helybeli tekintélyes kereskedő szép és művelt leányának: Arankának folyó hó 11-én esküdtök örök hűséget Rimaszombatban Szabó György polgármester anyakönyvvezető előtt hivatalosan történt egybekelés után, melynek tanúk voltak: Maklári Papp Miklós sárospataki főiskolai tanár és dr. Barta Béla debreczeni jogtanár, az „Orálló” szerkesztője. Az anyakönyvvezetői hivatalból a fiatal pár és a fényes nászkíséret az ev. ref. templomba hajtattott, hol az egyház áldását szép beszéd kíséretében Szikszay András ev. ref. lelkész — a vőlegény ifjermekkori barátja — adta az ifjú párra. Az esküvőt kedélyes lakadalmi mulatság követte. Zavartalan boldogság kísérte frigyüket!

Temetés. Kubinyi Aladár törvényszéki elnök elhunyt leányát: Izaurát folyó hó 8-án helyezték örök nyugalomra városunk és vidéke őszinte részvételének impozáns nyilvánulása mellett. A kedves halott végtisztességén a notabilitások teljes számban jelen voltak, s meghatva kísérték a városon keresztül a drága tetemet rejtő koporsót, melyet a város végén másik kocsira tettek, s úgy vitték Várgedébe, hol a családi sírboltba helyezték. A mélyen sujtott család általános a részvét, melyet a tisztelők és jóbarátok tömegesen fejeznek ki.

Megeyi bizottsági tagok választása. Több helyen mult hó 30-án ment vége a megyebizottsági tagok választása, mikor is Bánrévén: Lovasányi Zoltán körjegyzőt és Vargha Nándor uradalmi kasznárt; Ratkón: Máriássy Gyula szolgabíró és Fischer Károly mérnököt; Harkáson: Guál Gusztáv körorvost; Szkaroson: Tóth Márton körjegyzőt választották meg.

Küldöttség a honvédelmi miniszterhez. A helyben állomásozó 17-ik tüzérezred tudvaleg már a jövő év közepén Miskolcra helyeztetik át, hol a most épülő új laktanyában kényelmes otthont talál az egész ezred. A városi hatóság természetesen minden lehető

melynek bokréta-ünnepét ép ez alkalommal üljük meg. E hajlék lesz a rimaszombati polgárság társadalmi életének gőczpontja, melyből a közműveltség sugarai fognak szétáradni.

Es meg vagyok győződve, hogy mindazok, kik a régi viszonyok közepett keserű gondolatok hátrahagyásával szálltak sirjaikba, ha fölkelnének az örökkévalóság párnájáról s szemügyre vennék a mai tényleges állapotot: avval a megnyugtató gondolattal szállanának vissza örök pihenő helyeikre, hogy e város még sem fekszik a magas északon, s a világosság fátylójának lobogtatására itt többé nincs szükség Stanleykre! *Dr. Veres Samu*

Csalogányfészek.

— Blaháné szülőháza. —

Mikor a nemzet dalosajaku csalogánya az ő utóéletétől kedves pajzanságával azt csicsérgi, hogy rózsabokorban jött a világra, olyankor publikuma a magyar nótá varázsa alatt szinte el is hiszi azt neki és senkinek sem jut eszébe, hogy az a rózsabokor tulajdonképpen egy alacsony, faszindelyes, kisvárosi házaeska feut a Rima partján, a esutorák, fehér cipők és mázos eserepfazekak metropolisában, Rimaszombatban, a hol ezitromfa ugyan nem virít, hanem fiskális annál több van.

Sohasem éreztem hajlandóságot arra, hogy hírneves emberek élettörténetének részleteit kutatgassam; az élet — ez a nagy mogorva ut — talán nem is érdemes rá, hogy pihenő vagy fáradságos pontjainak emléket megörökítjük, elég, hogy ha „halandó pályánk indoházát” — a szülőhelyet, meg az utolsó révet — egy szelíd sirhalnot — megjelöljük a végből, hogy valamely kiváló egyéniség életútjának kezdő és befejező határául szolgáljon.

Aztán meg a sorsnak gondoskodása igazán nagyon bölcs is, hogy a kíváncsi ember orra elől többnyire a legendák kódébe burkolja azokat a képeket, melyek a nagy szellemek élettörténetét képezik. Minek azt a kódot széjjelfujni? Nem szebben, nem poetikusabban lehet-

elkövet arra nézve, hogy új katonaságot kapjon Rimaszombat. Most egy nagyobb deputáció készül Budapestre élén Hámos Lászlóval, vármegyénk jeles főispánjával, hogy a honv. miniszternel kieszközölje az új katonaság idehelyezését. A városra nézve föltötte kívánatos volna, hogy a külföltség fárólózását siker koronázza!

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 11-ikén Hámos László főispán elnöklété alatt ülést tartott, melyen a bizottság tagjai csaknem teljes számmal jelentek meg.

Kinevezés. Szabó István földmives isk. tanárt, Szabó György városunk polgármesterének fiát a m. kir. földmívelésügyi miniszter a jászberényi földmives iskola igazgatójává nevezte ki.

Elöléptetés. Zsigmond Lázár esendörtiszt-helyettes, a helybeli esendörtség parancsnoka hadnagygyá léptetett elő.

Eljegyzés. Faragó László Lajos oszgyáni gazdatiszt f. hó 10-ikén eljegyezte Lefkovits Antóniát, Lefkovits József kereskedő szép és kedves leányát.

Hangverseny. Diadalnak nevezhető az a siker, mely a „Rimaszombati polgári olvasókör” folyó évi november hó 10. napján megtartott hangverseny rendezőinek fáradozásait jutalmazta. Fényes közönség, a szó szoros értelmében „telt ház”, e pár szóval jellemezhető leg-hívebben városunk és vidéke közönségének érdeklődése, melylyel ugy a szereplőket, mint a jótékony ezült kitüntették. Ez estélyt a polgári olvasókör múltán számíthatja legszebb ünnepei közé, a miért különösen a közreműködőknek tartozik köszönettel és elismeréssel, mert a gondosan összeállított műsor olyan hatással lett előadva, hogy az megfelelt minden jogosult várakozásnak, s amily méltán ragadták a közönséget tetszésének gyakori s élénk nyilvánítására. Megvalljuk, e hatásban nem tudunk fokozatot felállítani, s ugy tapasztaltuk, hogy a közönség rokonszenve osztatlanul kísérte mindenik szereplő működését. A műsor szerint első volt koszorú dalárdánk Engesszer Mátyás „Szerettek” című meghatóan előadott műdarabjával; Kapy Gyula játéka, Jankó-féle zongoráján, általános figyelem tárgya volt; Rábely Katicza, mint minden felléptekor, ugy most is élénk tapsokra ragadta hallgatóit az ő kedves, behízelgő, s tiszta esengőssé hangjával s érzésteljes előadásával annyira, hogy a kihívásoknak engedni, s dalai számát egy utabbal megtoldani volt kénytelen. Az óriási hatással előadott gyönyörű dalok Váry Jánosnak, a dalárda kitünő karnagyának szerzeményei voltak, s a lelkes közönség ismételtlen látni és üdvözölni kívánta a szerzőt, ki a dalok kedves előadójával karján jelent meg az emelvényen dr. Veres Samu szellemes felolvasása („Rimaszombat irásban és képen”) gyakran idézett elő derűtséget elmésen kedélyes ötleteivel, melyek mögött egy komoly s még is vonzó kép — — — társas életünk jövődó, mainál szebbé alakulása — tünt élénk. A nagy tetszéssel kísért felolvasást lapunk mai számában közöljük. Az ezután következő vegyeskar, melyben Danielisz Etel, Polyák Jolán, Rásky Etel és Rábely Katicza, s Percze Samu, Fülöp Béni, dr. Veres Samu, és Huszth Lajos énekelte. Zimay László „Buesu-ját” adta elő oly szabatosan és gyönyörködtetően, hogy a közönség alig tudott lemondani annak megismételtetéséről. Danielisz Etel ezimbalomjátéka gyönyörű volt, annyi érzéssel és oly meglepő technikával játszta a szebbnél-szebb dalokat, hogy a közönség zajos kívánságára meg kellett ismételni játékát; Lefkovits Albert a „Säckingeni trombitás” cz. operából Werner bucsudalát nagy hatással énekelte szép bariton hangján. A közönség zajos tapsviharban is kifejezett óhajtatására sok bensőséggel adott elő egy szép új magyar dalt s a műsor utolsó számaként jeles daláraink Méder Mihály „Harangoznak” című dalát ritka precizitással énekeltek el, legszebb, hatásos befejezésűl a változatos műsornak. Megemlítjük még, hogy a figyelmes rendezőség a női szereplőknek gyönyörű virágoskorral kedveskedett. A hangverseny után kedélyes táncmulatság következett egészen báliasan, válogatott közönség részvétele mellett s tartott éjfélt után 3 óráig derült hangulatban. Mondanunk sem kell hogy a jelen voltak között, társadalmunk előkelő és egyszerű alakjai magatartásán föltre ismerhetetlen volt ama törekvés, hogy e mulatságból mindenki csak kellem-

emléket vigyen haza magával. — A rendezőség kitünően oldotta meg nehéz feladatát, s bizonyára nekik is nagy érdemük van abban, hogy az olvasó kör házának építési alapja ezuttal 182 frttal gyarapolódott, de különösen nagy elismerés illeti dr. Kármán Aladár köz-kórházi osztályorvost, a rendezőség fárólózhatatlan elnökét, ki az estély rendezése körül heteken át lankadatlanul buzgólkodott és igazán önzetlen, nemes igyekezetével a polgári olvasókör felvirágoztatása körül már eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Öszinte elismerés illeti meg Váry Jánost, a dalárda jeles karnagyát is, ki a közreműködők betanítása körül rendkívül sokat fáradozott, s kinek ilyképen a siker elérésében jelentékeny része volt.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában a Törköly-jubileumról szóló referádánkban azt írtuk, hogy Fülöp Béni ur az elemi leányiskola tanító nevében üdvözölte a jubileumt. Minden félreértés kiküszöbölése végett rektifikáljuk ezt akként, hogy ő — mint üdvözölő beszédben ki is fejezte — a polgári leányiskola taustestülete nevében is üdvözölte az ünnepelet.

Bucszó főispán. Nicolits Sándor verscezi főispán a mult pénteken vett bucsut Versceztől. Komoly és lenyűgöző bucsubeszéde végeztével dr. Perjessy Mihály kir. ügyész — városunk jeles szülötte — rendkívül meleg hangon fejezte ki a közgyűlés érzelmeit, utalt a távozó főispán elévülhetetlen érdemeire. Az éljenzésekkel kísért beszéd mely benyomást tett nemcsak a bucsutvevőre, hanem a gyűlésen jelenvoltakra is.

Elismerés. Az országos magyar gyorsíró egyesület folyó hó 10-én tartott őszi írásversenyén Wiesinger Frigyes főgymnasiumunk volt jeles növendéke elismerő okiratot nyert.

Agárverseny. A gömörmegyei agárszegylet ez idei versenyét meglehetősen kedvező időjárás mellett folyó hó 9. 10. és 11-ik napján tartotta. A versenyen szép számu s előkelő férfi és hölgy közönség jelent meg, mely az estéket együtt s kedélyesen töltötte városunkban. Az első este a kaszinó nagy termében volt társas vacsora, a második estén pedig a díszes társaság a polgári olvasókör hangversenyén jelent meg. A versenyen az első díjat — mint halljuk — a Repeczky Andor agara nyerte.

Vonat összeütközés. Folyó hó 10-én az a kellemetlen állapot zavarta meg városunk és vidéke közönségét, hogy semmiféle hírlapot nem olvashattak. Hasztalanul ostromolták minden vonat érkezése után a postahivatalt, hírlapot nem kaptak, s ennek okát sem tudhattak meg, mert értesítés nem érkezett. A lapok hétfőn este jöttek, s azért késett a postai küldemény, mert Hatvan és Lőrinczi között két tehervonat összeütközött s a pályatestet az összezuzott két vonat annyira megrongálta, hogy a közlekedésnek szünetelni kellett, a vasárnap esti vonat 9 óra helyett 2 órai késéssel 11 órakor érkezett, mert az utasoknak át kellett szállni másik vonatra a nyílt pályán.

Próbabál. Dobránszky János helybeli tánczenitő f. hó 16-ikén növendékeivel zártkörű próbabált rendez melyre a következő tartalnu meghívók küldettek szét: „A helybeli iskolák növendékeivel a tánczenitési tanfolyamot befejezven, részükre 1895. november hó 16-án a „Három Rózsa” nagytermében zártkörű próbabált rendezek, melyre t. czimel bátorokodom tisztelettel meghívni. Rimaszombat, 1895. november 5-én. Dobránszky János, tánczenitő. Belépti-díj személyenkint 1 frt. Karzat 50 kr. Kezdeté este 8 órakor.”

Színészet Rimaszombatban. Szabadhegyi Aladár és ifj. Ságly Zsigmond színigazgatók jól szervezett dráma-, vígjáték-, operette- és népszínmű társulatukkal f. hó 17-én kezdik meg működésüket városunkban a „Brankovics György, Szerbia despotája” című tragédia előadásával. Az egyik igazgató: Szabadhegyi Aladár személyesen jár a bérleteket gyűjteni. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét. Az előadandó újdonságok sorozatát, s a társulat tagjainak névsorát falragaszokon hirdetik.

Első polgári házasság Forgácsfalán. A esendes Forgácsfala lakosságának rendkívül érdeklődése mellett kötött meg egy földmives pár között az első polgári házasság Holics Elek anyakönyvvezető előtt, ki a szabályszerű actus után az egybekelt párt lelkesen üd-

fehér cipők, mázos eserepfazekak és esutorák metropolisába.

Tavaly májusban volt. Szülővárosának apraja-nagyja dobogó szívvel sietett üdvözölni a nemzet csalogányát. Elárasztották az igaz szeretet meleg ragaszkodásával; öreg polgármesterünk sarkantus eszimat húzott, a daloskór kibontotta diadalmas lobogóját és pompás városi parkunk virágait letaroltuk, hogy koszorút kössünk az ő homlokára, szülőföldjének virágából.

A legmegkapóbb jelenet azért mégis az volt; mikor az utolsó estén valami bájos magyar nótát dalolt a művésznő. A páholyok, a földszint, a karzat rengett a tapsvihartól; az emberek kalapjaikkal, kendőkkel intettek s riadón éljenzettek. S mikor a frenetikus lelkesedés kitörése egy pillanatra előlni látszott, valamelyik megható patrióta nagyot sóhajtott a nézőtérén és hangosan, hogy mindenki meghallotta, ennyit mondott:

— *Hogy az én istenem áldja meg!* . . .

Akkor adott nekem egy arcképet a nemzet csalogányára. Ine visszaadom: csalogányarczképet — egy csalogányfészket.

Talán érdekelni fogja a nemzetet, milyen az a házikó, melynek födele alatt a magyar dalok királynőjének bölcsője ringott. Andrássy László rimaszombati fotografus nagy fáradsággal végezte el ezt a dolgot. A szomszéd kerítését ki kellett bontani, és annak a vén eperfának — mely sűrű lombjaival dédelgetően, védőn borítja be a feeskefészkes eszert — rakoncátlan ágait fel kellett kötögetnünk, hogy a fehér falak és a fekete ablakok összeadják a házikó látképet. Keresikné asszonyom — a mostani — tulajdonos — ünneplő kékbelijébe öltözött és a helyzethez illő komolysággal könyökölt ki az ablakon és ugy nézi-nézi azt az ördögös masinát, a melyik őt is megörökíti Rimaszombat város e nevezetes házával.

Mi meg odakuporodtunk a küszöb mellé és ez egy pillanatban átvillant lelkünkön mindaz a sok dicsőség, a melyik ebből a kiesiny házikóból magyar művészeitükre áradt.

Lőrinczy György.

vözölte, s beszédében utalt arra, hogy mennyire téves az a felfogás, mintha a polgári házasság sértene a felekezeti hitelveit, a felekezetek egyházjogait, tiszteljék tehát a törvényt s szeressék a hazát s annak fenkolt gondolkozása büles uralkodóját, királyunkat, kinek képe előtt a törvény nevében a polgári házasság megkötött. — A hazafias szellemben tartott szép beszédet a jelen voltak lelkesen megjelenezték. Ezután az új házaspár a templomba ment s eleget tett a vallás kötelemének is.

Tanügyi irodalom a millennárius kiállításán. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. minisztérium folyó évi október 30-án 60.220-ik sz. alatt kelt rendeletével Magyarország népoktatás ügye színvonalának megítélésére fontos tényezőnek ismerte el a népoktatás terén működő tantervi irodalmi működésének bemutatását, ezredéves országos kiállítás népoktatásügyi alosportjában, az összes kisdudovák, elemi-, felső-, nép- és polgári-, iparostanoncz-, alsófoku- és felső kereskedelmi iskolákban, felsőbb leányiskolákban, kisd. d. v. n. képezdék, tanító- és tanítónőképezdékben működő tanítókat és tanárokat, hogy összes önálló és nyomtatásban megjelent irodalmi munkáikból legyenek azok szakbeliek vagy szépirodalmiak egy-egy művet külön (sőt két kötetbe hátul aranyozással) bekötve, a szükséghez képest jegyzék kíséretében a folyó évi december hó 31-ig az alább megnevezett csoportbiztoshoz küldjék be; és pedig 1) a kisdudovák és kisd. d. v. n. képezdékre vonatkozó műveket és az itt működő egyének idevágó és más egyéb irányu vagy irodalmi műveiket Dr. Morlin Emil vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos csoportbiztoshoz (Vallás- és közoktatásügyi minisztérium Budapest, V. ker. Hold-utca.) 2) Az elemi iskolákra és emberbaráti intézetekre vonatkozó műveket, vagy az e téren működő egyének más irányu, vagy nem szakirányu műveit: György Aladár csoportbiztoshoz (Budapest, József-körút 10. sz.) 3) A felső nép- és polgári iskolákra vonatkozó műveket, vagy az e téren működő szakférfiak szépirodalmi munkáit Dr. Gopcsa László miniszteri fogalmazóhoz (Bpest, Vallás- és közoktatásügyi minisztérium V. ik ker. Hold-utca.) A felsőbb leányiskolák, tanító- és tanítónőképző intézetekre vonatkozó műveket, vagy az e téren működők szépirodalmi s más munkáit Szuppán Vilmos áll. felsőbb leányiskolái igazgató csoportbiztoshoz (Budapest, Váci-körút 23.) — Több kiadást ért művek közül csak az utolsó kiadás küldhető be, még az esetben is, ha igen jelentékeny változások történtek is a könyvön. — Kisebb értekezések, vagy azok külön lenyomatai egybekötendők és a kiadók hátán kiteendő „Értekezések.”

Darányi Ignácról, az új földmívelési miniszter-ről mond el sok érdekset az „Ország Világ” legutóbbi (45) száma közli egyben Darányi arcképét is; bemutatja Pálmay Ilka, Pap Gábor képét; hű másolatban az ezredéves kiállítás plakátját, pompás felvételben az osztály-sorsjáték huzását stb. A szövegrészből kiemelendő Erdélyi Béla, Tölvölgyi Titusz, Adorján Sándor, Szöllösi Zsigmond, Boér Miklós, stb. érdekes cikke. Az „Ország Világ” előfizetése negyedévre 2 frt; mutatványzámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest V. Hold u. 7. sz.)

Nyilvános nyugtázás. A rimaszombati polgári olvasókör által 1895. évi november hó 10-én hazalapja javára rendezett hangverseny alkalmával összesen befolyt bevétel: 285 frt 10 kr., kiadás: 103 frt 10 kr., maradvány: 182 frt, mely összegben a következő felül-fizetések is benn foglaltatnak, u. m.: Dr. Kármán Aladár E 2 frt, Putnoky Mór 2 frt, S. P. 2 frt, Dr. Cziner Miksa 2 frt, Rábely Miklós 1 frt, Kohn Albert 1 forint, Wikoukál Henrik 1 frt, Majomy József 50 kr., Diekmann László 50 kr., Bródy Andor 50 kr., Szabó István 50 kr., Eckstein Fieskö 50 kr., Eckstein N 50 kr., Kohut Lajos 50 kr., Fráter Mór 50 kr., Kohn Adolf 50 kr., Schlésinger N. 30 kr., Hecks Bertalan 30 kr., Dobránszky János 20 kr., Magyar Pál 10 kr., Dienes József 10 kr., Kovács János 10 kr., Spuriusz József 10 kr., Gráner Béla 10 kr. Ezen összeg e helyen nyilvánosan nyugtáztatván, a résztvevő igen tisztelt nagy közönség, valamint a felülfizetők kegyes anyagi támogatásáért az olvasókör választmánya és a vigalmi bizottság halás köszönetét nyilvánítja. Rimaszombat, 1895. november hó 11-én. Benyó József, egyleti jegyző.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Eladó ház.

Rimaszombatban a Kossuth Lajos-utca 2-ik szám alatti, magános udvarral bíró emeletes ház — mint közös birtok — szabad kézből eladó.

A venni szándékozók jelentkezzenek **Cseh Istvánnál** Sodoma-utca 7 ik szám. 3-3

Hirdetmény.

327. sz. — Alólirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrocezi kir. járásbíró-ságnak 1895 évi 2686-ik számú végzésével **Dr. Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt **Lőfkovits Lipót** rimaszombati lakos felperesnek részére **Král Károly** és **érdektársai** ratkói lakos alperesek ellen 1400 frt — kr. tőkeköveselés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt ingóságokra a fent idézett kir. járásbíró-ságnak 1895-ik évi 3563-ik számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak leendő megtartására határidőül **1895-ik évi november hó 21. napjának d. e. 9 óra** Ratkón alperesek lakásán kitűzetik, a mikor a bíróltag le és felülfoglalt férfi ingek, pamut, gyermek ruhák, cipők, kesztyűk, barisnyák, férfi topánok, sikkák, ing gallérok, kézelők, nyakkendők, ruhakéfék, szappanok, fogkefék, fűszerek, ékszerék, gyűszűk, s több más

ingó tárgyakból álló és 732 frt. 88 krra becsült ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot s mennyiben részökre foglalás korábban eszközöltetett volna, — és az a végrehajtási jegyzőkönyv-

ből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak,

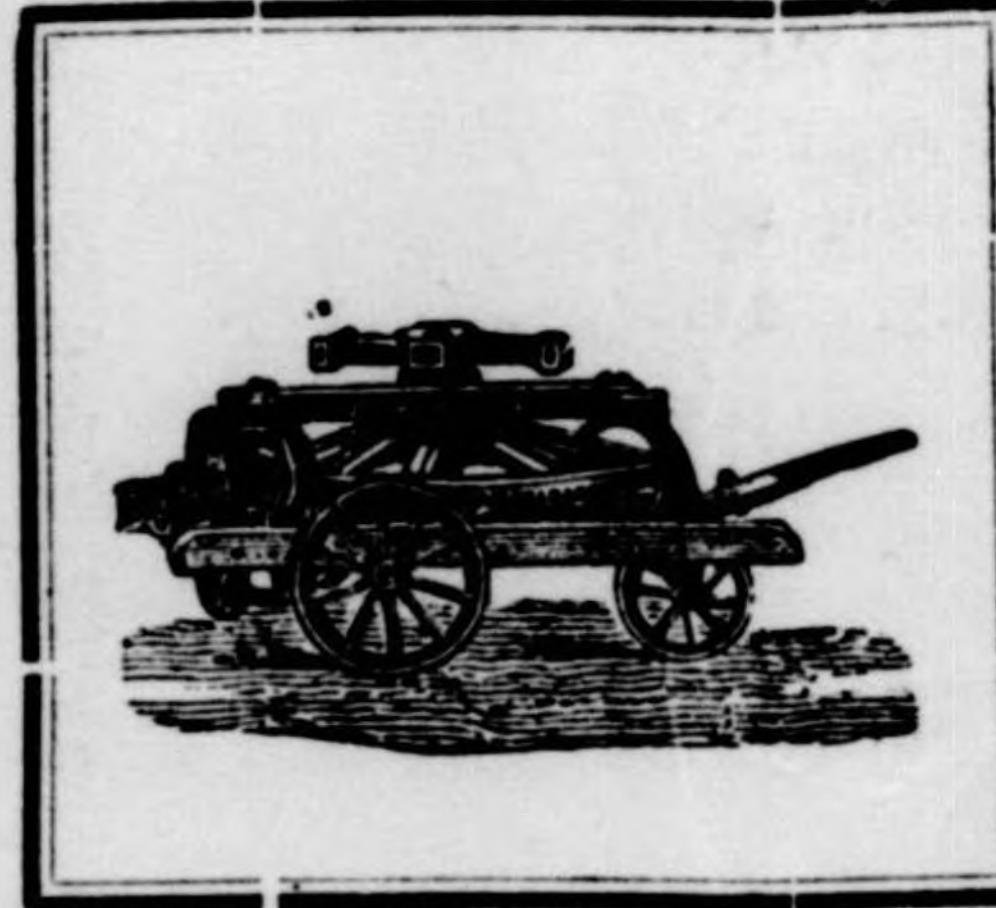
A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik,

Kelt N. Rőczén, 1895. évi november hó 7 ik napján.
Esegyh József, kir. bírósági végrehajtó.

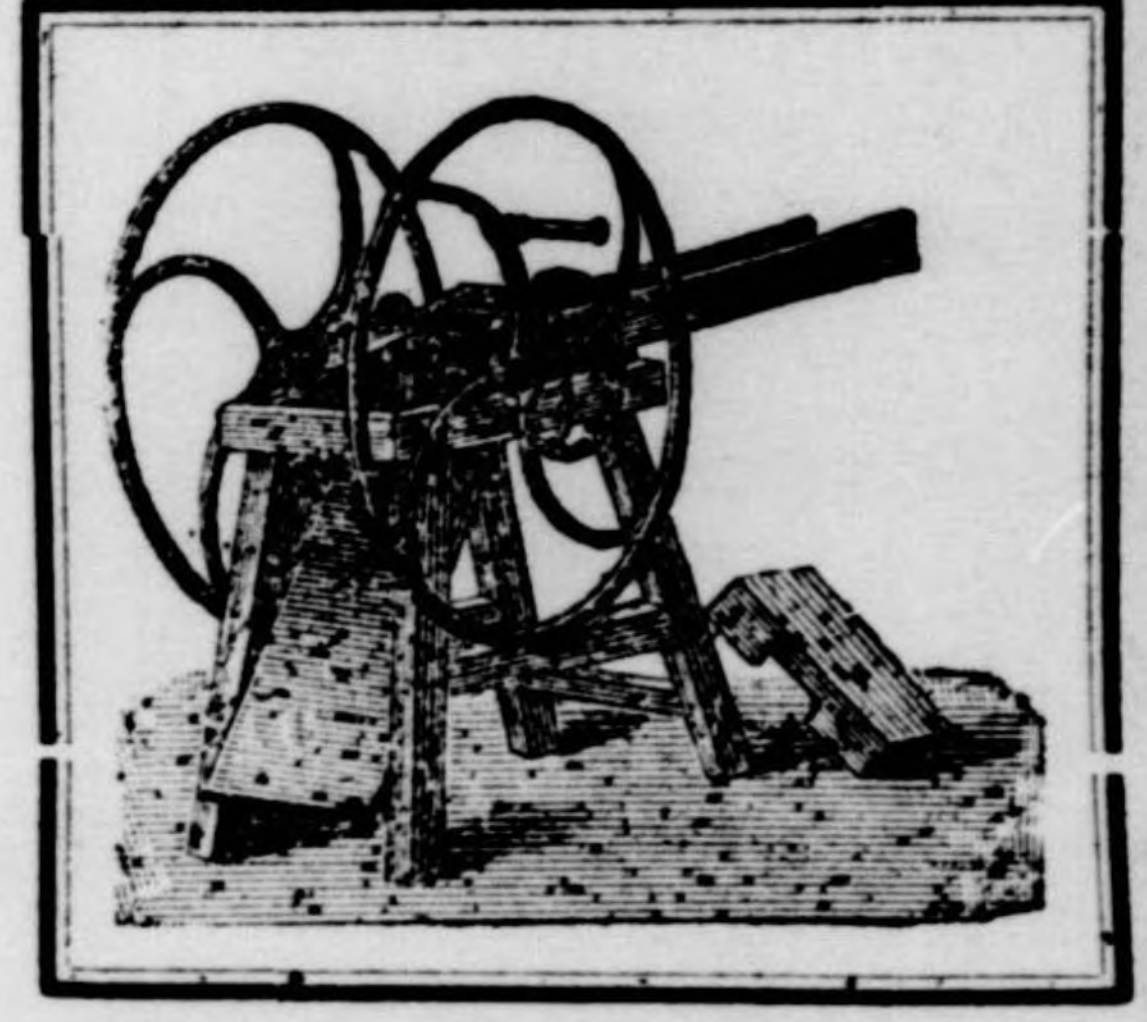
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat kézi- vagy járgányhajtásra,
Répvágókat és **tengeri-morzsolókat**,
Olajsajtókat és **olajmag-pörkölőket**,
Olajmag-zúzókat, továbbá **Őrlő- és daráló malmokat**,

szivattyúkat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat készletben** tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-** valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. 2-6

Hölgyek figyelmébe.

Alólirt tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke hölgy közönsége tudomására, hogy már több éven át készítek — legnagyobb megelégedésére megrendelőimnek — mindenféle divatszertint női ruhát. Bátor vagyok ennelfogva szolgáltatásomra a n. é. közönségnek ez uton is felajánlani az őszi és téli idényre mindenféle legújabb divatszertint utcaiz-, estélyi-, menyaszonyi-, bál-, stb. ruháknak jutányos ároni elkészítésére.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Makovits-Didetzky Gizella.
Lakásom: Rimaszombat, Rózsa-utca 4. sz. Baksay József ur házában.

Eladó.

Rimaszombatban a „Deák Ferencz”- és „Koháry”-utca sarkán, a kaszárnyával szemben levő

nagy emeletes épület,

az ezzel közvetlen összeköttetésben levő „Koháry” utcaiz **bolthelyiség** és **földszinti lakóház,** továbbá

szappan-gyár,

kényelmes földszinti lakóház és melléképülettel, 466 □-öl területű udvartér és 366 □ ölet tevő esinos kerttel, olesó árban és igen előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó; értekezheini lehet **Huszth Lajos** v. árvaszéki előadónál **Rimaszombatban.** 4-*

Kitűntetve 1872. Rimaszombatban. Kitűntetve 1873. Bécsben.

Van szerenésém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben

férfi-, női- és gyermek lábbeli-raktáramat

budapesti és bécsi árukkal egészen a mai kívánalmaknak megfelelően felszereltem. Uj gyárosokkal való megismerkedésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy nagybecsült vevőimnek

— jó, tartós, izléses árukkal —
és az eddiginél

— sokkal jutányosabb áron —

szolgálhatok; még pedig a következőképen:

Férfi topányok.

1 pár erős vikszbőrből készült topány kettős szegezett talppal	2 frt 80 kr.
1 pár erős borjubőr borított topány kaplival, varrott és szegezett talppal	2 frt 80 kr.
1 pár ugyan-olyan, finomabb kiállítású karlsbádi u.	3 frt 40 kr.
1 pár finom lakborított kesztyűbőr-betét, sárga v. fekete varrott talppal	5 frt 50 kr.

Női topányok.

1 pár erős borjubőr topány szegezett talppal	2 frt 50 krtól feljebb.
1 pár finom zergebőr topány kaplival varrott v. szegezett t.	3 frt 40 " "
1 pár lak-borított kesztyűbőr betéttel	4 frt — " "
1 pár finom kesztyűbőr, selyem czúggal	4 frt 50 " "
1 pár laszting vagy bőr házi-czipők	1 frt 20 " "
1 pár laszting vagy bőr mély-kivágott czipők esokorral	1 frt 70 " "
1 pár laszting vagy bőr párisi czipők	1 frt 70 " "
1 pár laszting czugos topányok varrott és szegezett talppal	2 frt 40 " "

Ezen felül mindenféle kiállítású gyermek- és leány-topányok nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók.

Minél fogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjek.

Mély tisztelettel:

Kovács Zsigmond,
RIMASZOMBATBAN, FÖTÉR (saját házában.)

17-*

Kitűntetve 1876. Szegeden. Kitűntetve 1885. Budapesten.